

Juuan kunnan vesihuoltolaitoksen taksat 1.1.2026 alkaen

Kunnanhallitus 20.10.2025 § 164
291/02.05.00.00/2025

Julkinen

Valmistelija Kunnallistekniikan insinööri Jussi Korkalainen

Asian tausta Juuan vesihuoltolaitos toimii vesihuoltolain mukaisena eriytettynä taseyksikkönä osana Juuan kunnan organisaatiota. Vesihuoltolaitoksen hinnastosta päättäminen kuuluu kunnanhallituksen toimivaltaan.

Kunnanvaltuusto on määrittänyt vesihuoltoon liittyvät yleiset perusteet päätöksessään 4.4.2022 § 7.

Vesihuoltolain 18 §:ssä säädetään, että vesihuollon maksujen tulee olla sel-laiset, että niillä katetaan vesihuoltolaitoksen kustannukset sekä uus- ja kor-vausinvestoinnit. Kustannusvastaavuus periaatteen keskeinen tavoite on turvata vesihuoltolaitoksen taloudelliset toimintaedellytykset niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä.

Pitkän tähtäimen toimintaedellytysten näkökulmasta on oleellista laitteiston ja jakeluverkoston kunnosta huolehtiminen riittävän investointitason kautta. Myös investoinnit tulee voida kattaa vesihuollon maksuilla.

Vesihuoltolain mukaan vesihuoltolaitoksen maksuihin saa sisältyä myös enintään kohtuullinen tuotto pääomalle. Vesihuoltolaitos on tehnyt useita vuosia alijäämää. Vesihuoltolaitos ei tule pääsemään voitolliseen tulokseen lähivuosina, vaan laitoksen taloutta on tasapainotettava pitkällä aikavälillä, jotta voidaan välttyä hintojen kohtuuttomilta kertakorotuksilta.

Aikaisempien taksamuutosten kautta ja poistojen laskiessa vesihuoltolaitok-sen talous on parantunut. Kuitenkin vuoden 2025 syyskuun lopussa alijää-mä vuodelta 2025 oli yhä 116 004 euroa.

Hinnankorotustarpeen aiheuttavat vesihuoltolaitoksen taloudellinen tilanne ja yleisen kustannustason noususta johtuvat kustannuspaineet. Lisäksi tiukentuvat viranomaisten määräykset lisäävät kustannuksia.

Lisäksi kustannuksia lisää verkoston peruskorjaustarpeen kasvu ja veden-jakelun turvaavien hankkeiden toteuttaminen. Vesihuoltolaitoksen verkos-tossa ja sen osissa on edelleen korjausvelkaa. Vesihuoltolaitoksen on kurot-tava korjausvelkaa kiinni toiminnan laadun ja toimintavarmuuden varmis-tamiseksi. Tulevaisuudessa investointeja saattaa aiheuttaa myös tiukentu-vien EU-direktiivien velvoitteet sekä ilmastomuutokseen varautuminen.

Maksujen korotusten suorittaminen on välttämätön, jotta maksuilla voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen käyttö-, ylläpito- ja huoltokulut, poistot sekä tule-vat investoinnit vesihuoltolain edellyttämällä tavalla.

Käsillä olevassa asiassa vesihuoltolaitoksen hinnaston käyttövesimaksuja esitetään korotettavaksi 10 % ja jätevesimaksuja 5 % alkaen 1.1.2026. Perusmaksujen osalta korotus on 20 % niin veden kuin jäteveden osalta. Huomattavaa on, että vaikka korotus tulisi jo 1.1.2026 voimaan, vuoden 2026 osalta vesihuoltolaitoksen talous olisi edelleen noin 77 000 euroa tappiollinen ja taustalla on useita tappiollisia vuosia. Vesihuoltolaitoksen tulisi lain mukaan tuottaa voittoa ja alijäämä tulisi poistaa. Mikäli vuodelle 2027 tehtäisiin 2026 mukaiset muutokset maksuihin, vuonna 2027

vesihuoltolaitoksen tulos olisi noin 40 000 euroa voitollinen nykyisellä poistotasolla.

Korotuksen taustalla on yleinen kustannustason nousu, joka vaikuttaa laitoksen toimintaan muun muassa energian, kemikaalien, materiaalien ja kunnossapitopalveluiden osalta. Korotus kohdistuu sekä kiinteisiin maksuihin että kulutukseen perustuviin maksuihin, mikä tukee veden säästävää käyttöä ja kannustaa asiakkaita resurssitehokkuuteen. Samalla korotus mahdollistaa ennakoivan varautumisen tuleviin investointitarpeisiin.

Taksamuutosten arvioitu vaikutus vesihuoltolaitoksen saataviin tuloihin vuoden 2026 aikana on noin 93 000 euroa (alv 0 %).

Liitteenä olevassa laskelmassa on huomioitu erilainen tarkistus talousveden ja jäteveden käyttömaksuihin. Jäteveden ja talousveden maksut on pidettävä erillään, koska osalla asiakkaista on vain toinen liittymä. Näin voidaan varmistaa, että investoinnit ja käyttökulut ohjautuvat maksettavaksi oikeille asiakkaille.

Alla keskeisiä periaatteita:

Maksuperusteiden läpinäkyvyys ja vertailukelpoisuus

Päätöksen liitteissä taksamuutoksia on vertailtu ympäristökuntiin. Lisäksi korotuspaineet selitetään taksamuutoksen ilmoittamisen yhteydessä.

Maksujen kohtuullisuus ja tasapuolisuus

Laskelmien uudet maksut ovat kohtuullisia verrattuna myös muihin ympäristökuntien vesihuoltolaitoksiin. Valmistelussa tuli hintavertailussa ilmi, että taksat Pohjois-Karjalankin alueella ovat kirjavat, joten vertailu muihin laitoksiin ei aina anna oikeaa kuvaa. Yleisesti ottaen useat maakunnan vesihuoltolaitokset ovat maksujen korotuspaineessa, sillä ne ovat tehneet huomattavia tappioita jo useita vuosia.

Liitteenä joitakin vertailulaitoksien taksoja.

Maksut ovat tasapuolisia. Perusmaksun suuruuden määrittelee kiinteistöön asennettavan vesimittarin koko, jolloin suurempaa vesimäärää käyttävä kiinteistö (esim. kerrostalo tai teollisuusrakennus) maksaa enemmän perusmaksua.

Käyttömaksujen osalta kaikki vesihuoltolaitoksen asiakkaat ovat samassa tilanteessa.

Hintamuutoksista tiedottaminen

Hintamuutoksista kerrotaan asiakkaalle lähtevässä kirjeessä sekä Vaarojen Sanomissa, kunnan nettisivuilla sekä sosiaalisen median sivustoilla ajoissa, vähintään 1 kk ennen hintamuutoksien voimaantuloa.

Hintojen tarkistukselle on siten vesihuoltolain mukainen peruste ja akuutti tarve talouden tasapainottamiseen. Esimerkkilaskelmat myös osoittavat, että maksuihin tehdyt muutokset eivät ylitä kohtuuttomuuden rajoja. Yleisesti ottaen maksumuutokset eivät voi välttämättömyyshyödykkeiden osalta nousta kerralla yli 15–20 %, ellei muutokselle ole painavia perusteita.

Päätösehdotus	Esitän kunnanhallitukselle, että se: 1.) Päättää hyväksyä vesihuoltolaitoksen taksojen perusteiden muutokset ja suuruudet 1.1.2026 lukien liitteen mukaisesti.
Perustelut	Maksujen korotus on välttämätön, jotta maksuilla voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen käyttö-, ylläpito- ja huoltokulut, poistot sekä tulevat investoinnit. Liitteenä olevalla vesihuollon maksuja koskevalla taksamuutoksella pyritään yhä etenevissä määrin vesihuoltolain mukaiseen tilanteeseen ja valmistelussa on noudatettu Juuan kunnanvaltuuston (4.4.2022 § 7) periaatelinjauksia. Kunnan vesihuoltolaitoksen toimintaa pyritään turvaamaan tarkistamalla käyttömaksuja, jotka perustuvat asiakkaiden veden- ja käyttöveden kulutukseen. Käyttömaksujen korotus ohjaa hinnoittelua kohti kulutusperusteista mallia, jossa asiakas maksaa käytön mukaan. Tämä kannustaa veden säästämiseen ja tukee kestäväää resurssien käyttöä. Samalla varmistetaan, että vesihuoltolaitoksen tulokertymä säilyy riittävänä kattamaan kasvavat käyttökustannukset ja ylläpitämään palveluiden laatua.
Sovellettavat säädökset	Juuan kunnan hallintosäännön 5. luvun 2 § 2. momentin 16 kohta ja 9. luvun 8 § 2. momentti.
Päätös	Hyväksyttiin.